

Sygn. akt III AUa 127/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 kwietnia 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Gabriela Horodnicka-Stelmaszczuk (spr.)
Sędziowie:	Jolanta Hawryszko Romana Mrotek

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 28 kwietnia 2021 r. w S.

sprawy A. F.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o świadczenie postojowe

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 18 lutego 2021 r., sygn. akt VI U 1133/20

oddala apelację.

Romana Mrotek	Gabriela Horodnicka-Stelmaszczuk	Jolanta Hawryszko
---------------	----------------------------------	-------------------

Sygn. akt III AUa 127/21

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 czerwca 2020 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. powołując się na przepisy ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2020 r., poz. 374 ze zm.) odmówił A. F. prawa do świadczenia postojowego. Wskazał, że wniosek o świadczenie postojowe ubezpieczona złożyła 8 czerwca 2020 roku i wykazała przychód za marzec i kwiecień 2020 roku, czyli za miesiące, które nie poprzedzają miesiąca złożenia wniosku o świadczenia postojowe (prawidłowo powinny być miesiące kwiecień oraz maj). Wobec tego nie spełnia ona warunku dotyczącego wykazania przychodu osiągniętego w dwóch ostatnich miesiącach poprzedzających miesiąc złożenia wniosku.

W odwołaniu od tej decyzji ubezpieczona A. F. podniosła, iż ustawa zapewnia jej możliwość złożenia wniosku w ciągu 3 miesięcy od zniesienia stanu epidemii.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o jego oddalenie w całości oraz o zasądzenie na rzecz organu rentowego zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu organ rentowy podtrzymał argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 18 lutego 2021 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał A. F. prawo do świadczenia postojowego za miesiąc kwiecień 2020 roku.

Sąd Okręgowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych:

A. F. prowadzi działalność gospodarczą od ok. 30 lat, jest to gabinet stomatologiczny. Działalność nie była zawieszana.

W styczniu i w lutym gabinet działał normalnie. Pierwsze utrudnienia pojawiły się w drugiej połowie marca 2020 roku. W kwietniu, w związku z decyzją Ministra Zdrowia podyktowaną rozwijającą się pandemią, gabinet został praktycznie zamknięty. Ubezpieczona zaczęła powrót do normalnej pracy pod koniec maja. W tym okresie starała się dostosować do wprowadzonych ograniczeń. Przed całkowitą otwarciem gabinetu trzeba było podjąć szereg czynności przygotowujących go do pracy w zaostrzonym reżimie sanitarnym. Ubezpieczona musiała także dokonać spóźnionego przeglądu rejestracyjnego samochodu, który nie został wykonany w terminie, ponieważ po ogłoszeniu pandemii A. F. starała się do minimum ograniczyć kontakty z innymi ludźmi, zgodnie z zaleceniami rządu. Ponadto ubezpieczona załatwiała pełnomocnictwa notarialne do dokonywania wszelkich czynności w imieniu swojej matki, ze względu na wiek (87 lat) szczególnie zagrożonej pandemią.

W lutym 2020 roku przychód z prowadzonej działalności wyniósł 31 039,26 zł, w marcu 2020 roku – 24 273,95 zł, w kwietniu – 5 941,44 zł, w maju przychód wyniósł 10 384,89 zł, natomiast w czerwcu – 24 619,36 zł. W okresie wakacyjnym przychody ubezpieczonej wracały do wysokości sprzed pandemii.

Ze względu na pandemię ubezpieczona miała znacznie utrudniony kontakt z biurem księgowym, które na co dzień ją obsługuje.

W dniu 8 czerwca 2020 roku A. F. samodzielnie złożyła w ZUS wniosek o świadczenie postojowe w związku z przeciwdziałaniem skutkom wywołanym COVID-19 dla osób prowadzących działalność gospodarczą, wskazując w treści tego wniosku, że przychód osiągnięty w marcu 2020 roku wyniósł 24 273,95 zł, w kwietniu 2020 roku – 5 941,44 zł.

Sąd Okręgowy uznał odwołanie za uzasadnione podnosząc, stan faktyczny co do zasady był bezsporny. Na potrzeby niniejszego postępowania Sąd ten ustalił go na podstawie dokumentacji przedłożonej przez obie strony sporu oraz zeznań ubezpieczonej. Żadne z tych dowodów nie budziły wątpliwości ani co do swojej autentyczności, ani wiarygodności a zeznania ubezpieczonej w całości znajdowały potwierdzenie w dokumentach, w szczególności dokumentacji księgowej związanej z prowadzoną przez nią działalnością.

W tej sytuacji spór sprowadzał się do odmiennej interpretacji przepisów prawa.

Sąd pierwszej instancji wskazał, że prawo do dochodzonego przez ubezpieczoną świadczenia postojowego zostało uregulowane w ustawie z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 374 ze zm.). Zgodnie z art. 15 zq tejże ustawy świadczenie postojowe przysługuje m.in. osobie prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców lub innych przepisów szczególnych, zwanej dalej „osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą” (ust. 1 pkt 1). Świadczenie postojowe przysługuje osobom zamieszkującym na terytorium

Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli są obywatelami Rzeczypospolitej Polskiej, posiadającymi prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatelami państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, lub cudzoziemcami legalnie przebywającymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (ust. 2). Świadczenie postojowe przysługuje, gdy w następstwie wystąpienia (...)19 doszło do przestoju w prowadzeniu działalności, odpowiednio przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą albo przez zleceniodawcę lub zamawiającego, z którymi została zawarta umowa cywilnoprawna (ust.3). Przy czym zgodnie z ustępem 4 cytowanego przepisu osobie prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą świadczenie postojowe przysługuje, jeżeli rozpoczęła prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej przed dniem 1 kwietnia 2020 r. i:

1. nie zawiesiła prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej oraz jeżeli przychód z prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych uzyskany w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku o świadczenie postojowe był o co najmniej 15% niższy od przychodu uzyskanego w miesiącu poprzedzającym ten miesiąc;
2. zawiesiła prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej po dniu 31 stycznia 2020 r.;
3. nie podlega ubezpieczeniom społecznym z innego tytułu, chyba że podlega ubezpieczeniom emerytalnym i rentowym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej.

Podsumowując, Sąd pierwszej instancji wskazał, że świadczenie postojowe przysługuje osobie prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą, która rozpoczęła prowadzenie tej działalności przed dniem 1 kwietnia 2020 r. i - jeżeli nie zawiesiła prowadzenia tej działalności - jej przychód z prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych uzyskany w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku o świadczenie postojowe był o co najmniej 15 % niższy od przychodu uzyskanego w miesiącu poprzedzającym ten miesiąc, o ile do przestoju w prowadzeniu działalności doszło w następstwie wystąpienia (...)19.

Ponadto ustalenie prawa do świadczenia postojowego następuje na wniosek osoby uprawnionej, składany do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (art. 15zs ust. 1 cytowanej ustawy). Wniosek osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą powinien zawierać między innymi oświadczenie o uzyskaniu w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku o świadczenie postojowe przychodu o co najmniej 15 % niższego od przychodu uzyskanego w miesiącu poprzedzającym ten miesiąc, jeżeli nie zawiesiła prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej (art. 15zs ust. 3 pkt 4 c).

Organ rentowy stanął na stanowisku, że odwołująca nie spełnia ustawowo określonego warunku do uzyskania świadczenia postojowego, o którym mowa w art. 15zq ust. 4 pkt 1 ustawy, gdyż wniosek złożyła w czerwcu 2020 roku, wykazując spadek przychodów w kwietniu w porównaniu do marca, a w nie w miesiącu bezpośrednio poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku.

Sąd meriti zaznaczył, że jak wynika z literalnego brzmienia przytoczonego wyżej przepisu ustawodawca nie wymaga aby spadek dochodów dotyczył miesięcy bezpośrednio poprzedzających złożenie wniosku o świadczenie, a jedynie poprzedzających tenże miesiąc, co nie jest tożsame.

Ponadto w ocenie, Sądu Okręgowego, interpretacja tego przepisu została dokonana przez organ rentowy bez uwzględnienia zawartego w art. 15zs ust. 7 zapisu, że wnioski o świadczenie postojowe mogą być złożone do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych najpóźniej w terminie 3 miesięcy od miesiąca, w którym został zniesiony ogłoszony stan epidemii. Stan epidemii został wprowadzony rozporządzeniem Ministra Zdrowia z 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (Dz.U. z 2020 r. poz. 491 ze zm.), zaczął obowiązywać od 20 marca 2020 r. i trwa nadal (poprzedzony był stanem zagrożenia epidemicznego). W tym czasie wydano szereg przepisów zawierających różnego rodzaju ograniczenia, między innymi ograniczenia określonego sposobu przemieszczania się, obowiązek poddania się kwarantannie, jak i ograniczenia funkcjonowania określonych instytucji

lub zakładów pracy, czasowe ograniczenie określonych zakresów działalności przedsiębiorców oraz obowiązek wykonania określonych zabiegów sanitarnych; zakaz organizowania widowisk i innych zgromadzeń ludności; nakaz udostępnienia nieruchomości, lokali i terenów przewidzianych planami przeciwepidemicznymi; czasowe ograniczenie korzystania z lokali lub terenów oraz obowiązek ich zabezpieczenia.

Jedną z branż dotkniętych restrykcjami, w początkowej fazie epidemii, a następnie bardzo rygorystycznymi wymaganiami sanitarnymi były gabinety dentystyczne, czyli branża reprezentowana przez ubezpieczoną.

Ponadto istniejące ograniczenia, zarówno te formalnie wprowadzone, jak i tylko rekomendowane, zwłaszcza w początkowym okresie epidemii zdecydowanie ograniczały możliwość swobodnego poruszania poza miejscami własnego zamieszkania. Zwłaszcza w początkowym okresie trwającym od marca do maja 2020 roku przez wszelkie władze państwowe powszechnie rekomendowane było poruszanie się poza miejsce zamieszkania wyłącznie w celu zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych, dopuszczając poruszanie się do pracy, rekomendując jednak pracę zdalną (porównaj § 5 rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii z dnia 31 marca 2020 r.; § 5 rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii z dnia 10 kwietnia 2020 r.; § 5 rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii z dnia 19 kwietnia 2020 r.).

Istniejące ograniczenia co prawda nie uniemożliwiały całkowicie złożenia przez wnioskodawczynię wniosku o świadczenie postojowe w maju 2020 r. Niewątpliwie jednak znacznie to utrudniały. Utrudniony był bowiem nie tylko kontakt z organem rentowym, ale także z księgowością obsługującą dany podmiot gospodarczy. W tym kontekście w pełni wiarygodne uznał Sąd Okręgowy zeznania ubezpieczonej także w części, w której wskazują, że początek stanu pandemii, był okresem kiedy starała się znacznie ograniczyć swoje kontakty międzyludzkie. Racjonalne jest też działanie ubezpieczonej zmierzające do maksymalnego zabezpieczenia starszej matki przed ewentualną możliwością zakażenia, a także kiedy to tylko było możliwe, skoncentrowanie się na działaniach umożliwiających ponowne podjęcie działalności.

Ponadto ustawodawca, wskazując na możliwość złożenia wniosków najpóźniej w terminie 3 miesięcy od miesiąca, w którym został zniesiony ogłoszony stan epidemii, nie uzależniał dotrzymania terminu od istnienia i wykazania przez wnioskodawcę przeszkód uniemożliwiających złożenie takiego wniosku w miesiącu bezpośrednio następującym po miesiącu, w którym spełniał przesłanki do uzyskania tego świadczenia. Zdaniem Sądu pierwszej instancji, nie można przy tym zakładać, że racjonalny prawodawca wprowadza przepis, który pozwala na złożenie wniosku o świadczenie postojowe po odwołaniu stanu epidemii, jednocześnie ustanawiając takie ograniczenia, które nie pozwalają w żadnym stanie faktycznym na uzyskanie świadczenia po złożeniu wniosku w tym czasie. Przy interpretacji dokonanej przez organ rentowy, przepis art. 15zs ust. 7 cytowanej ustawy pozostaje martwy. Sąd meriti zaznaczył, że przepisy ustawy nie przewidują także instytucji przywrócenia terminu do złożenia wniosku o świadczenie postojowe (np. w przypadku obowiązkowej kwarantanny wnioskodawcy). Przy przyjęciu, że ustawodawca jest świadomy sytuacji w kraju i związanych z tym ograniczeń, nałożenie obowiązku złożenia wniosku o świadczenie postojowe w trakcie trwania ograniczeń wynikających ze stanu epidemii, przy braku możliwości przywrócenia takiego terminu – byłoby rozwiązaniem całkowicie nieracjonalnym.

W zaistniałej sytuacji Sąd meriti odwołał się do interpretacji przepisów zgodnej przede wszystkim z celem w jakim zostały wprowadzone. W założeniu wprowadzenie świadczenia postojowego miało na celu zminimalizowanie negatywnych skutków ekonomicznych rozprzestrzeniania się (...)19 występujących między innymi u osób fizycznych prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą poprzez rekompensatę utraty przychodów z wykonywanej działalności. Przysługuje ono, gdy w następstwie (...)19 doszło do przestoju, obniżenia przychodów z działalności gospodarczej. Sąd Okręgowy podkreślił, że świadczenie postojowe przyznawane jest jako świadczenie szczególne, bowiem uzasadnione szczególnymi, wyjątkowymi okolicznościami, to jest spadkiem przychodów wywołanym wystąpieniem (...)19 i ogłoszeniem stanu epidemii w określonym czasie. Wprawdzie wykonując przepisy ustawy nie należy w takim przypadku stosować wykładni rozszerzającej, ale interpretacja dokonana przez Sąd wykładni

przepisów nie rozszerza, jedynie wprowadza jej racjonalne rozumienie (por. wyrok SO w Suwałkach z dnia 8.09.2020 roku, III U 485/20).

Zdaniem Sądu pierwszej instancji, w niniejszej sprawie nie budzi wątpliwości, że przychód z prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych uzyskany przez ubezpieczoną w kwietniu 2020 r., za który ubiega się ona o prawo do świadczenia postojowego, był o co najmniej 15 % niższy od przychodu uzyskanego w marcu. Tym samym wnioskodawczyni wykazała, że wystąpił spadek przychodów wymagany przez ustawodawcę.

Biorąc powyższe pod uwagę, na podstawie 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji wyroku.

Z powyższym rozstrzygnięciem nie zgodził się organ rentowy zaskarżając je w całości i zarzucając mu:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

a) art. 15 zq ust. 4 pkt 1 w związku z art. 15zs ust. 3 pkt 4 c ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. 2020.374) - dalej: „ustawa o przeciwdziałaniu COVID-19” polegające na błędnej wykładni i niewłaściwym zastosowaniu poprzez uznanie, że świadczenie postojowe za miesiąc kwiecień 2020 r. na wniosek RSP-D z dnia 30.06.2020 r. przysługuje ubezpieczonej pomimo, iż nie spełniła warunku dotyczącego wykazania przychodu osiągniętego w dwóch ostatnich miesiącach poprzedzających miesiąc złożenia wniosku,

b) art. 15 zs ust. 7 ustawy o przeciwdziałaniu COVID-19, polegające na błędnej wykładni i niewłaściwym zastosowaniu poprzez uznanie, że na skutek treści ww. przepisu, który stanowi, iż wnioski o świadczenie postojowe mogą być złożone do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych najpóźniej w terminie 3 miesięcy od miesiąca, w którym został zniesiony ogłoszony stan epidemii - to ubezpieczona składając wniosek RSP-D z 30.06.2020 r. winna uzyskać prawo do świadczenia postojowego za miesiąc kwiecień 2020 r. przy uwzględnieniu, iż wykazała w treści tego wniosku spadek przychodów w kwietniu 2020 r. w porównaniu do marca tego roku, zamiast przychodu osiągniętego w dwóch ostatnich miesiącach poprzedzających miesiąc złożenia wniosku.

W oparciu o powyższe zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie odwołania w całości, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji oraz o zasądzenie na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego za I i II instancję wg norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje :

Apelacja organu rentowego nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie wskazać należy, iż postępowanie apelacyjne ma merytoryczny charakter i jest dalszym ciągiem postępowania rozpoczętego przed sądem pierwszej instancji. Zgodnie z treścią art. 378 § 1 k.p.c., sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania. Rozważając zakres kognicji sądu odwoławczego, Sąd Najwyższy stwierdził, iż sformułowanie „w granicach apelacji” wskazane w tym przepisie oznacza, iż sąd drugiej instancji między innymi rozpoznaje sprawę merytorycznie w granicach zaskarżenia, dokonuje własnych ustaleń faktycznych, prowadząc lub ponawiając dowody albo porzestaje na materiale zebranym w pierwszej instancji, ustala podstawę prawną orzeczenia niezależnie od zarzutów podniesionych w apelacji oraz kontroluje poprawność postępowania przed sądem pierwszej instancji, pozostając związany zarzutami przedstawionymi w apelacji, jeżeli są dopuszczalne, ale biorąc z urzędu pod uwagę nieważność postępowania, orzeka co do istoty sprawy stosownie do wyników postępowania (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., sygn. akt III CZP 49/07, OSN 2008/6/55).

Dodatkowo należy wskazać, iż dokonane przez sąd pierwszej instancji ustalenia faktyczne i rozważania prawne, sąd drugiej instancji może podzielić i uznać za własne (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 października 1998 r., sygn. akt II CKN 923/97, OSNC 1999/3/60), co też uczynił w niniejszej sprawie.

Stan faktyczny sprawy jest bezsporny i jako taki w całości został zaaprobowany przez Sąd drugiej instancji. Spór w sprawie zasadza się natomiast do interpretacji prawa materialnego - ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych z dnia 2.03.2020 r., t.j. z dnia 16.10.2020 r.

Należy przypomnieć, że ilekroć w ustawie jest mowa o przeciwdziałaniu (...)19, rozumie się przez to m.in. wszelkie czynności związane ze zwalczaniem skutków choroby, w tym społeczno-gospodarczych (art.1 ust.2). Ustawa także przewiduje wprowadzanie programów rządowych udzielania wsparcia finansowego, skierowanych do przedsiębiorców (art. 2a). W przepisach szczegółowych w art. 15 zq ustawa wprowadza uprawnienie do świadczenia postojowego. W art. 15 zq ust. 1.1 objaśnia, komu przysługuje świadczenie postojowe, tj. między innymi osobie prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów ustawy z 6.03.2018 r. – Prawo przedsiębiorców. Art. 15 zq ust. 3 ustawy wskazuje, że świadczenie postojowe przysługuje, gdy w następstwie wystąpienia (...)19 doszło do przestoju w prowadzeniu działalności przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą. Art. 15 zq ust. 4 precyzuje kryteria przyznania prawa do świadczenia postojowego, w tym wymóg niezawieszenia prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej oraz **uzyskania w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku o świadczenie postojowe**, przychodu w wysokości o co najmniej 15% niższego od przychodu uzyskanego w miesiącu poprzedzającym ten miesiąc; (...), przy czym dotyczy to przychodu z prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych.

W art. 15 zs ustawy zostały uregulowane wymogi ustawowe, dotyczące wniosku o świadczenie postojowe, w tym wymóg złożenia przez wnioskodawcę oświadczenia, potwierdzającego **uzyskanie w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku o świadczenie postojowe** przychodu o co najmniej 15% niższego od przychodu uzyskanego w miesiącu poprzedzającym ten miesiąc (ust. 3.4.c).

W przedmiotowej sprawie spór w szczególności dotyczy rozumienia normy zawartej w art. 15zq ust. 4 pkt1 ustawy z 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19. Przepis ten stanowi, że osobie prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą świadczenie postojowe przysługuje, jeżeli rozpoczęła prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej przed dniem 1 kwietnia 2020 r. i: 1) nie zawiesiła prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej oraz jeżeli przychód z prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych uzyskany w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku o świadczenie postojowe był o co najmniej 15% niższy od przychodu uzyskanego w miesiącu poprzedzającym ten miesiąc; (...)

Organ rentowy wywodzi, że właściwą formą wykładni wyżej wymienionego przepisu powinna być wykładnia literalna, co w przekonaniu organu oznacza, że wniosek o świadczenie postojowe powinien być złożony w trzecim, kolejnym miesiącu, bezpośrednio poprzedzającym miesiące co najmniej 15% zmniejszenia przychodu w następstwie wystąpienia (...)19.

W przekonaniu Sądu Apelacyjnego, wywód prawny organu jest nietrafny, ponieważ w istocie wskutek wykładni tego przepisu nasuwa się wniosek odwrotny. Z definicji błędne jest bowiem twierdzenie organu, że ubezpieczona we wniosku o świadczenie postojowe nie wskazała przychodu z miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku. Organ twierdził też, że wniosek został złożony w czerwcu 2020 roku i wykazywał przychód z lutego oraz marca 2020 r., więc nie z miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku. Dla Sądu oczywiste jest i nie wymaga pogłębionego argumentowania, że luty i marzec są miesiącami poprzedzającymi czerwiec. Nie można racjonalnie obronić twierdzenia, że luty i marzec są miesiącami, które nie poprzedzają czerwca. Jakkolwiek należy zgodzić się ze spostrzeżeniem organu, że luty i marzec nie są miesiącami bezpośrednio poprzedzającymi czerwiec, bo

pomiędzy nimi jest jeszcze miesiąc kwiecień i maj, to bynajmniej ustawodawca nie zawarł takiego zastrzeżenia w przepisie art. 15zq ust.4.1) ustawy z 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19. Gdyby zamysłem ustawodawcy była konieczność wnioskowania przez beneficjenta o świadczenie z racji różnicy w przychodach w kolejnych, następujących po sobie miesiącach, to zamieściłby przysłówkę **bezpośrednio**, czego jednak nie uczynił ani w treści art. 15 zq ust. 4.1), ani w treści art. 15 zs ust. 3. 4) c) ustawy. Tymczasem ustawodawca zapisał: (...) przychód (...) uzyskany w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku o świadczenie postojowe był o co najmniej 15% niższy od przychodu uzyskanego w miesiącu poprzedzającym ten miesiąc; (...). A zatem rzecz dotyczy wszystkich miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku, a nie tylko miesięcy bezpośrednio poprzedzających.

Należy podkreślić, że ubezpieczona we wniosku o świadczenie postojowe, złożonym w czerwcu 2020 roku, w trybie art. 15 zs ustawy, wskazała przychód z lutego i marca 2020 roku, a zatem wskazany we wniosku przychód dotyczył miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku, bo luty i marzec zawsze poprzedzają czerwiec. Jest to jak najbardziej prosta i językowa wykładnia zapisów zamieszczonych w art. 15 zq ust. 4.1) i art. 15 zs ust. 3. 4) c) ustawy. Trafnie przy tym ocenił Sąd Okręgowy, że organ dokonał interpretacji spornych przepisów bez uwzględnienia treści art. 15zs ust. 7, który stanowi, że wnioski o świadczenie postojowe mogą być złożone do Zakładu **najpóźniej** w terminie 3 miesięcy od miesiąca, w którym został zniesiony ogłoszony stan epidemii. Słusznie też Sąd Okręgowy zauważył, że stan epidemii został wprowadzony rozporządzeniem Ministra Zdrowia z 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (Dz.U. z 2020 r. poz. 491 ze zm.), zaczął obowiązywać od 20 marca 2020 r. i trwa nadal.

W przekonaniu Sądu Apelacyjnego, beneficjenci świadczeń postojowych nie są ograniczeni czasowo, jeśli chodzi o datę złożenia wniosku o świadczenie, z wyjątkiem trzymiesięcznego terminu określonego w art. 15zs ust. 7. Dla uprawnionych ten właśnie termin to termin prawa materialnego, zawity, po upływie którego zagwarantowane ustawą uprawnienie wygasa, zaś sam termin nie podlega przywróceniu. Należy stanowczo stwierdzić, że tego rodzaju terminu zawitego ustawodawca nie wprowadził dla beneficjentów świadczenia postojowego w art. 15 zq ust. 4.1) i art. 15 zs ust. 3. 4) c) ustawy. Natomiast interpretacja organu, która bynajmniej nie jest prostą interpretacją językową, co zostało wyżej wykazane, kreuje termin zawity prawa materialnego i to bardzo krótki, bo miesięczny. Gdyby bowiem przyjąć rozumienie organu, możliwość uzyskania świadczenia postojowego zamykałaby się jedynie w trzymiesięcznym okresie, tj. dwa miesiące liczenia przychodów i bezpośrednio kolejny, trzeci miesiąc, jedyny, w którym organ dopuszcza możliwość złożenia wniosku. Interpretacja organu prowadzi więc do rażącego zawężenia ustawowego uprawnienia, w porównaniu z tym co wprost uregulował ustawodawca, ponieważ wprowadza miesięczny termin o charakterze terminu zawitego, bezpośrednio po miesiącach gdy doszło do obniżenia przychodów. Przy czym, należy stanowczo podkreślić, że tego rodzaju zawitego terminu ustawodawca wprost nie zapisał. Doszło więc do sytuacji, że to wskutek interpretacji organu, strona została pozbawiona uprawnienia gwarantowanego ustawą, ponieważ w opinii organu, uprawnienie wygasa wskutek złożenia wniosku z opóźnieniem, tj. w kolejnym, a nie bezpośrednio następnym miesiącu. Wymaga stanowczego podkreślenia, że zawite terminy prawa nie mogą być wyinterpretowane przez organ stosujący prawo, lecz muszą wynikać z zapisu ustawy, o czym w niniejszym przypadku stanowi art. 15zs ust. 7. Organ nie może sobie przypisywać uprawnienia do kreowania terminów prawa materialnego, których ustawodawca wprost nie zapisał, z jednoczesnym pominięciem tych zapisanych przez ustawę, co dotyczy art. 15zs ust. 7. Tym bardziej, że w sprawie, organ dokonując własnej interpretacji, w ogóle nie odniósł się do normy zawartej w art. 15zs ust. 7 i nie objaśnił jej znaczenia w kontekście własnych wywodów prawnych.

W ocenie Sądu Apelacyjnego zamieszczenie przez ustawodawcę terminu zawitego w art. 15zs ust. 7 ustawy wprost koreluje z zapisami art. 15 zq ust. 4.1) i art. 15 zs ust. 3. 4) c) ustawy i nakazuje przyjąć, że wniosek o świadczenie postojowe może dotyczyć dowolnych miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku, stąd ustawodawca nie zamieścił w tych przepisach przysłówka **bezpośrednio**. Jest to oczywiste, ponieważ użycie tego słowa w istocie wyeliminowałoby rację prawną wprowadzenia terminu zawitego w art. 15zs ust. 7 ustawy.

Sąd Apelacyjny przyznaje rację organowi, że świadczenie postojowe nie przysługuje uprawnionemu za określony miesiąc, ale in genere po spełnieniu ustawowych wymogów. Sąd Okręgowy przyznał świadczenie za miesiąc marzec,

jednak z punktu widzenia uprawnienia ubezpieczonej nie ma to żadnego znaczenia prawnego, jako że w istocie Sąd orzekł o przyznaniu tego prawa. W tym kontekście wymaga też zauważenia, że jest to dodatkowy argument przeciwko wywodom organu. Świadczenie postojowe przysługuje in genere, zatem nie ma znaczenia w których miesiącach poprzedzających miesiąc złożenia wniosku doszło do wymaganej różnicy przychodów.

Sąd Apelacyjny wskazuje, że przepisy prawa zawsze należy czytać i interpretować w nawiązaniu do całego systemu, w którym funkcjonują i celu w jakim powstały, nie zaś z ograniczeniem do powierzchownego odczytania językowego tylko jednej normy, zawartej w jednym zdaniu wyrwanym z całokształtu systemu. Świadczenie postojowe jest ustawowym uprawnieniem strony, z którego strona może, ale nie musi, skorzystać w dowolnym terminie, ograniczonym jedynie terminem zawitym z art. 15zs ust. 7. Nie ma żadnego umocowania w przepisach ustawy ocena organu, że ponieważ wniosek został złożony za późno to uprawnienie wygasło, bowiem w istocie do takiego konkluzji sprowadza się interpretacja organu. Termin na złożenie wniosków o świadczenia postojowe jest nadal otwarty, ponieważ stan epidemii nie został zniesiony.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację organu.

Romana Mrotek Gabriela Horodnicka-Stelmaszczuk Jolanta Hawryszko